

7/7202
G.K.5

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - 6524
Konu : İstanbul Milletvekili
Gülay YEDEKÇİ'nin
Yazılı Soru Önergesi

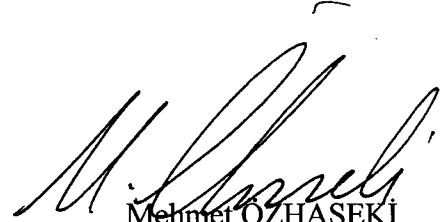
10 Kasım 2016
.../.../2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a)TBMM'nin 01.08.2016 tarihli ve 43452547-120.07-[7/7202]-48639 sayılı yazısı
b)Başbakanlığın 04.08.2016 tarihli ve 31853594-610-2-1705-3195 sayılı yazısı

İstanbul Milletvekili Gülay YEDEKÇİ'nin, Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/7202 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (4 Sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN GÜLAY YEDEKÇİ'NİN
TBMM 7/7202 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Kabataş Meydan Düzenlemesi Transfer Merkezi ile İskelelerin Yenilenmesi İnşaatı Projesi 28 Temmuz 2016'da başlanacağı açıklanmıştır. Projeye göre, 83 bin metrekaarelik bir alanda yayalaştırılmış yeni bir meydan düzenlemesinin yapılacağı, Kabataş'ta deniz doldurulacak, trafik yer altına alınacağı, meydanda kanat çırpın martı şeklinde bir yapı olacağı açıklanmıştır.

Adı geçen bölge tarihi ve kültürel değeri olan bir bölgedir. Bu kadar büyüklükte ve Martı olacağı açıklanan bu proje Kabataş Fındıklı Molla Çelebi Camisi'nin kuzey tarafındaki bahçe duvarı sınırı hizasından başlayacak ve Kabataş Bezmi Alem Valide Sultan Camisi'ne bitişik Kabataş balıkçı barınağını kapsayacak şekilde yapılacaktır. Osmanlı döneminden kalma kültürel ve tarihi yapıların yer aldığı sahile beton iskele yapılması planlanmaktadır.

Yapılan açıklamalara göre inşaat süresince Kabataş İskelesi halkın kullanımına kapatacaktır. İskeleden Adalar'a yapılan vapur hattı, Bursa'ya giden deniz otobüsü, Boğaz'a sefer yapan motorlar ve birçok ilçeye giden otobüs durakları kaldırılacak vatandaşa inşaat süresince sıkıntı yaşatılacaktır. Boğazın doldurulmasının oradaki canlı yaşamına ve doğal çevreye zarar vereceği açıktır.

Bu bağlamda;

- 1- Kabataş iskelesinin doldurulması konusunda bilimsel bir rapor alınmış mıdır? Konu ile ilgili Üniversitelerden, Sivil Toplum Kuruluşlarından ve Deniz Bilimcilerden görüş alınmış mıdır?
- 2- Deniz Kuvvetleri Komutanlığı izin vermiş midir? İzin verildiyse hangi gerekçeye dayanılarak gerekli izinler alınmıştır?
- 3- Çevresel Etki Değerlendirmesi raporu alınmış mıdır? Alındıysa ÇED raporu kararı nasıl çıkmıştır?
- 4- Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu imar planına nasıl izin vermiştir? Kurul'dan projeye ilgili çıkan bir karar (onay) varsa nedir?
- 5- Plana esas Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu hazırlatılıp ilgili kurumlara onaylatılmış mıdır?
- 6- Bölgede ikamet eden vatandaşların ulaşımı nasıl sağlanacaktır?
- 7- Devasa büyüklükte Martı projesinin içinde kaç dükkan olacaktır? Başka neler yapılacaktır?
- 8- Bu projenin vatandaşlara katkısı ne olacaktır?
- 9- Boğaza yapacak dolgu ile oradaki canlı yaşamı tehdit altında olacaktır. Denizdeki canlıların yok olmaması için ne gibi önlemler alınmıştır?
- 10- Boğazın doldurulması o bölgedeki coğrafyayı değiştirecek midir?

CEVAPLAR:

1-Söz konusu projeye ilişkin imar planı, ilk olarak, 17.02.2011 tarihinde mülga Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından onaylanmıştır. Daha sonra, İstanbul Valiliğinin (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) 24.03.2014 tarih ve 5205 sayılı yazısı ile; söz konusu imar planına ilişkin değişiklik teklifi Bakanlığımıza iletilmiştir. Söz konusu imar planı değişikliği teklifi, 3621 sayılı Kıyı Kanunu çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuş ve kurum görüşleri tamamlanmıştır. Bu kapsamda, denizcilik alanında yetkili kurum olan Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının (Tersaneler ve Kıyı Yapıları Genel Müdürlüğü) olumlu görüşü de alınmıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgiye göre; Projenin bilimsel ve teknik olarak sağlıklı verilerle sürdürülmesi, kontrol edilmesi, değerlendirilmesi ve yapım süreçlerinin takip edilmesi için;

- Prof. Dr. Bayram Öztürk; (İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi) Deniz yaşamıyla ilgili mevcut durumu, sualtı canlılarının projeye etkileşimini, takip ve raporlandırılmasını 1 yıl süreyle gerçekleştirecektir.
- Prof. Dr. Yalçın Yüksel; (Yıldız Teknik Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği) kıyı ve deniz yapılarının sıhhatli ve emniyetli mühendislik yapıları olarak projelendirilmesine yönelik danışmanlık vermektedir.
- Prof. Dr. Hüseyin Dirik; (İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi) proje alanındaki ağaç rölevesi ve analizini gerçekleştirmiş olup ağaçların korunması veya gerekirse usulüne uygun taşınması süreçlerini takip etmektedir.
- Prof. Dr. Mustafa Erdik ve Doç. Dr. Ümit Dikmen; (Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü) Kıyı yapılarının, dolgu işlerinin ve kara yapılarının deprem analiz, değerlendirme ve raporlamasını yapmaktadır.
- Prof. Dr. Murat Çelik; İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir Planlama Bölümü'nde görev yapmakta olup ulaşımın planlanması ve entegrasyonunda danışmanlık hizmeti vermektedir.
- Prof. Dr. Erol Güler; (Boğaziçi Üniversitesi) Yapı ve iskele altındaki zeminlerin zemin ıslah projeleri kıyı ve kara yapılarının kazı işlerinin kazı-destek projelerinin kontrol ve danışmanlığını projemiz tamamlanana kadar gerçekleştirmektedir.
- Süreç içinde periyodik akademik raporlar temin edilecektir.

2-Standartlara uygun olarak sahada çalışma yapılmış, plana esas Jeolojik-Geoteknik Zemin Etüd Raporu hazırlanmış olup, 09.03.2012 tarih ve JMO-3487945 sayı ile Jeoloji Mühendisleri Odasınca onaylanmıştır. Projede yapılan revizyon nedeniyle Hidrografik, Oşinografik, Jeolojik ve Jeofizik Etüt raporu tekrar İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca 2839 dosya takip numarası ile T.C. Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Seyir Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı onayına sunulmuştur.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı (Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı) 07.10.2016 tarihli ve 68690752-0700-333-16/Veri Analiz Değ. Ş. Sayılı yazısında, Kabataş Mevkii Dolgu İmar Planı Projesi için hazırlanan Hidrografik ve Oşinografik Etüt Raporu'nun incelendiği ve www.shodb.gov.tr adresinde belirtilen standartlara uygun olarak hazırlandığının değerlendirildiğini belirtilmektedir.

3-İstanbul Valiliğinden alınan bilgiye göre; İstanbul İli Beyoğlu İlçesi Ömer Avni Mahallesi sınırları içerisinde Marmara Denizi kıyısında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yapılması planlanan "Kabataş Dolgu ve Deniz Terminali Projesi" ile ilgili olarak; İstanbul Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne 04.08.2011 tarih ve 1380 sayı ile; aynı alan için 17.02.2011 tarihinde Bakanlığımızca onaylanan "Kabataş İskeleleri ve Yakın Çevresi Düzenleme Projesine" ilişkin 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı esas alınarak "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmiştir.

Söz konusu projede yapılması planlanan revizyon için 2872 sayılı Çevre Kanununun (Değişik 26/4/2006-5491) 10.maddesine istinaden hazırlanan 25.11.2014 gün ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği" Ek-II Listesi Madde 31- Altyapı tesisleri: (b) bendi Ek-1 listesinde yer almayan, ticari amaçlı liman, iskele, rıhtım ve dolfenler, (güneşlenme, sportif amaçlı iskeleler ve şamandıralar hariç) ve (ç) bendi Denizden 10.000 m² ve üzerinde alan kazanılması projeleri, kapsamında yer alması nedeniyle Proje Tanıtım

Dosyası Valiliğimiz İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğümüze sunulmuş olup, proje tanıtım dosyası ile ilgili iş ve işlemler devam etmektedir.

4-İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü 06.10.2016 tarihli ve 4852 sayılı kararında; “İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Kabataş yolcu İskelesi’nin kıyı kenar çizgisi ile deniz arasında kalan kısmına ilişkin iletilen 1/5.000 ölçekli nazım imar planı ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planı tadilatlarının 2863 sayılı yasa açısından sakıncası olmadığına, zemin altına alınan yollar ilişkin plan özel hükümlerinin 9. maddesinde yer alan ifadelerin kıyı kenar çizgisinin deniz yönündeki alanı kapsamadığı anlaşıldığından iptal edilmesine; kara tarafında taşıt trafiğinin yer altına alınması vb. düzenlemeler olması durumunda hazırlanacak koruma amaçlı imar planı değişiklikleri Kurulumuzca onaylanmadan uygulama yapılamayacağına karar verildi” denilmektedir.

5-İmar planına esas olmak üzere 06.11.2012 tarihinde Bakanlığımızca onaylı Jeolojik-Jeoteknik Etüt Raporu bulunmaktadır.

6-Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından alınan bilgiye göre; Proje tamamlanana kadar, Kabataş semtinde aksayabilecek indirme/bindirme hizmetlerinin, İstanbul Boğazında hali hazırda kullanılmakta olan izinli rıhtım ve iskelelerden sağlanması için gerekli planlama ve düzenleme, İstanbul Liman Başkanlığı koordinesinde yürütülecektir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgiye göre; 14.07.2016 tarih ve 2016/4-15 sayılı UKOME Kararı ile;

- Şehir Hatları A.Ş. Kadıköy-Kabataş, Kabataş-Adalar ve Uğramalı Boğaz Hattı seferlerinin Kabataş İskelesi yerine, Şehir Hatlarının kullandığı Beşiktaş ve Eminönü İskelelerinden
- İDO A.Ş. Kadıköy-Kabataş, Kabataş-Adalar seferlerinin Kabataş iskelesi yerine, İDO’nun kullandığı Beşiktaş ve Yenikapı İskelelerinden
- Dentur Avrasya Kooperatifine bağlı işletmecilerin Kabataş-Üsküdar seferlerinin Kabataş iskelesi yerine, Dentur Avrasyanın kullandığı Beşiktaş İskelesinden
- BUDO A.Ş. seferlerinin ise; gerekli izinlerin alınması kaydıyla Eminönü (Katip Çelebi) İskelesinden yapılması şeklinde düzenlenmiştir.

7-İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgiye göre; Yaklaşık 90.000 m² meydan ve düzenleme alanında 3 adet terminal binası yapılacak olup; ortada Şehir Hatlarına ait martı figürüne atıfta bulunan terminal binasının 995 m²’lik taban alanı bulunmaktadır. Martı görünüşlü yapının üst kotu 11 m. yüksekliğinde olup, bu yükseklik mevcut Setüstü duvarıyla aynı hizalara gelmektedir. Halihazırda dağınık ve düzensiz görüntüye sahip iskele yapılarının toplam oturum alanı 2.982 m. iken, yeni durumda Martı’nın oturum alanı 995 m² olmak üzere iskelelerin toplam yapı alanı 3.378 m² olacaktır. Bu da düzenlenen toplam alanın %3,75’ine tekabül eden mütevazı bir orandır. Projenin “koruma” hassasiyetine sahip olmasının göstergesi, yeni bir metro hattı gelmesine ve yolcu sayısı artmasına rağmen, entegrasyonun gerektirdiği zorunlu teknik hacimleri zemin altında çözmesidir.

Projede dükkan yapma amacı yoktur. 3621 sayılı Kıyı Kanunu ve Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak, Kabataş Transfer Merkezi’ni kullanan vatandaşların yeme-içme, büfe, vb. günlük ihtiyaçlarını karşılamaya hizmet edecek birimler bulunacaktır. Kabataş Aktarma Merkezi Projesi; füniküler, metro, tramvay, deniz ulaşımı ve belediye otobüsü yolcularının direkt ve güvenli şekilde aktarma yapmalarını sağlayarak ulaşımı hızlandıran fonksiyonel bir transfer merkezi özelliğindedir.

8-İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin ulaşım planlaması kapsamında planlanan metro hatlarının tamamlanmasının ardından Kabataş Ulaşım Transfer Merkezi'nin günlük 150-200 bin yolcunun geçişine hizmet etmesi beklenmektedir. Planlanmakta olan Ulaşım Transfer Merkezi Projesi ile Kabataş Taksim Füniküler Hattının, Bağcılar-Kabataş Tramvayının, yapılması planlanan Tekstilkent-Kabataş Metrosunun, Çağlayan-Kabataş Metrosunun, Karayolu Toplu Taşıma Araçlarının, Taksilerin, Denizyolu Hizmeti veren İDO, BUDO, DENTUR ve Şehir Hatları firmalarının belli bir sistem içerisinde yeniden düzenlenmesi ve çağdaş mimari çizgilerle yolculuk konforunun artırılmasının amaçlandığı plan açıklama raporunda belirtilmektedir. Ayrıca, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığının 13.05.2016 tarih ve 860 sayılı Belediye Meclis Kararında; kamu yararı açısından uygun görüldüğüne dair Komisyon Görüşü yer almakta olup, komisyon raporunun aynen ve oyçokluğu ile kabul edildiği kararlaştırılmıştır.

Ayrıca; İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgiye göre;

- Mevcutta dağınık durumda bulunan iskeleler, İDO, Dentur ve Şehir Hatları'nın talepleri doğrultusunda, istenen büyüklükte ve 4 adet olarak düzenlenecektir. İskelenin kapasitesi yapılan düzenleme ile % 80 oranında artacak, daha fazla İstanbullu deniz ulaşımını kullanabilecektir. Mevcutta 12 gemi/teknenin yanaşması mümkünken, yeni proje ile bu sayı 22'ye çıkmaktadır. Böylece deniz toplu taşıma sistemi önemli oranda geliştirilmektedir. Yeni yapılacak olan terminal binaları ile şehrin denizle buluştuğu noktalara (martı ve yan terminal binaları) erişimi kolaylaşacaktır.
- 25 km. uzunluğunda, günde 1.000.000'un Üzerinde yolcu taşıma kapasiteli bir hat olan ve yapımı devam eden Kabataş - Mahmutbey Metro hattı, deniz ulaşımı, tramvay ve funiküler hattı entegrasyonu yeraltından sağlanacak olup, aynı zamanda yolcuların meydanı kullanmaları sağlanacaktır.
- Lastik tekerlekli araç trafiği ile kesişmeden insanlar denize ulaşabileceklerdir.
- Tramvay yolcusunun yeni yapılacak olan merdiven ve asansörlerle şehir trafiğine girmeden, metro, funiküler, belediye otobüslerine ulaşımı sağlanacaktır.
- Belediye otobüsü durakları, gerek kalabalık gerekse raylı sistemin eş düzey kesişmesi sebebiyle oluşan sıkışıklık ve güvenlik riskleri sebebiyle yeraltına alınan yolda çözümlenecektir.
- Araç trafiği yer altına alınarak yaya, araç ve raylı sistem (tramvay) üçlüsü aynı düzeyde kesiştirilmeyecek ve böylece meydan alanı artırılarak, bu nokta kent için önemli bir prestij merkezine dönüştürülecektir.
- Yeraltında yapılacak olan otoparkın kapasitesi yaklaşık 800 araç olup, şehir içi otopark ihtiyacına önemli katkı sağlayacak ve toplu ulaşımın daha etkin kullanımı sağlanacaktır.
- İstanbul'da yerli ve yabancı turistlerin uğrak yerlerine yakın bir nokta olan Kabataş'ın turist otobüsleri için transfer merkezi olma fonksiyonu komplekse eklenerek proje kapsamında tahsis edilen yeraltı otoparkı ile turist otobüsleri için uygun bekleme alanı oluşturulacaktır. Üstte oluşturulan meydan aracılığı ile vatandaşlarımız sahilde rahatça buluşacaktır.
- Mevcut durumda Fındıklı istikametinden Kabataş Meydanı'na yaklaşılırken Mimar Sinan'ın eseri olan Molla Çelebi Camii'nin bahçesinin 3 m. önünden yol geçmektedir. Bu yol yeraltına alınarak camii önünde 13 m.'lik bir giriş bölümü teşkil edilecektir. Böylece camii girişi rahatlatılacak, tarihi yapı korunmuş olacaktır.
- Camii komşuluğundaki park alanındaki ağaçlar, üniversiteden alınan raporlar rehberliğinde değerlendirilmiş ve projenin uygulanması esnasında ağaçların nasıl korunacağına ilişkin bilimsel yöntemler belirlenmiştir.

- Mevcut tarihi ve kültürel yapıyı korumaya gösterilen özen sebebiyle Fındıklı kıyı şeridindeki girinti alanı doldurularak park düzgün bir alan haline getirilecektir. Yeşil alan 1.000 m² kadar genişletilecektir. Bu dolgu alanlarında herhangi bir yapılaşma söz konusu değildir.

9-ÇED Yönetmeliği kapsamında olan proje/faaliyetlerin çevresel etkileri adı geçen Yönetmeliğe uygun olarak “çevresel etki değerlendirmesi sürecinde” ele alınmakta olup; bu projeye ilişkin olarak, İstanbul Valiliği’nin (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı’na ilettiği 24.10.2016 tarihli ve 20162012 sayılı yazısında; “Deniz Terminali İskeleleri, Dolgu ve Yakın Çevresi Revizyonu” projesi için ÇED Yönetmeliği’nin 17. maddesi gereğince İstanbul Valiliği tarafından 24.10.2016 tarih ve 20162011 “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararı verildiği belirtilmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığından alınan bilgiye göre; Deniz canlıları ekosistemi ile ilgili olarak Proje bölgesinde 15-20 Ağustos 2016 tarihleri arasında, Nagisa protokolüne uygun olarak alınan örnekler için; İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Bayram Öztürk’ün hazırladığı raporla başlangıç verileri ortaya konmuştur. Buna göre;

- İnşaat yapılacak alanda kırmızı liste konusu olan korunması gereken deniz türleri bulunmamaktadır. Ayrıca endemik türler de mevcut değildir.
- Elde edilen türler arasında nesli azalan türler bulunmamaktadır,
- Balık türleri, ticari balık olup, mevsimsel olarak değişebilirler,
- Çalışma bölgesinde balık juvenillerine rastlanmamıştır.
- Yeni bir ekosistemin oluşturulması için yeni yapılacak iskele kazıkları belli bir formda tasarlanmıştır. Böylelikle yeni bir ekosistem oluşturularak tür sayısı arttırılabilir.
- Proje; başlangıç aşamasından bitiş aşamasına kadar akademisyenlerimiz tarafından izlenecek; tedbir ve gerekli müdahaleler ile olası sorunlar çözümlenecektir.
- İzleme çalışmalarında mevsimlere bağlı bir program yapılarak deniz ekosistemi ile ilgili gerekli ölçümler periyodik olarak yapılacaktır.

10-Söz konusu imar planı değişikliği teklifi, 3621 sayılı Kıyı Kanunu çerçevesinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuş ve kurum görüşleri olumlu olarak tamamlanmıştır. Teklife konu plan ve plan notlarında ise, kurum görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmelerin yapılması sağlanmaktadır. Ayrıca, ilgili kurum görüşleri arasında yer alan Deniz Kuvvetleri Komutanlığı (Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı) 07.10.2016 tarihli ve 68690752-0700-333-16/Veri Analiz Değ. Ş. Sayılı yazısında, Kabataş Mevkii Dolgu İmar Planı Projesi için hazırlanan Hidrografik ve Oşinografik Etüt Raporu’nun incelendiği ve www.shodb.gov.tr adresinde belirtilen standartlara uygun olarak hazırlandığının değerlendirildiğini belirtilmektedir.